

Høringsuttalelse - makstaksaken

1. FINs løsningsforslag i høringsnotatet
2. LVKs løsningsforslag
3. Generelle kommentarer til FINs høringsnotat
4. Fremmøtte kommuners makstaktap
5. LVKs høringsuttalelse
6. Kommunenes individuelle høringsuttalelse
7. Videre fremdrift

1. FINs løsningsforslag i høringsnotatet

l v k

17.06.2011

lund § co

FINs løsningsforslag i høringsnotatet

- *”Etter en samlet vurdering mener Finansdepartementet at det er hensiktsmessig at denne korridoren [minimums- og maksimumsverdiene] for eiendomsskatt på kraftverk beholdes.”*
- *”Finansdepartementet [foreslår] at maksimums- og minimumsreglene justeres i årene framover”*
- *”Finansdepartementet vil vurdere å foreslå en økning av risikotillegget i kapitaliseringsrenten.”*
- *FIN ”vil ev. vurdere om det er grunnlag for å gå nærmere inn på” den risikofrie renten*

2. LVKs løsningsforslag

lvk

17.06.2011

lund & co

LVKs løsningsforslag:

- Minimums- og maksimumsverdiene i eskl § 8 (4) oppheves
- Kapitaliseringsrenten heves og gjøres mer stabil, langsiktig og forutsigbar (ca 5 – 5,5 %)

Kapitaliseringsrenten for fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget

- Hva er en kapitaliseringsrente?
  - Benyttes for å finne nåverdien av kraftanleggets fremtidige inntektsstrømmer
  - Skatteloven § 18-5 (9), jf. FSFIN § 18-8-4
- Hvilken betydning har kapitaliseringsrenten for kommunenes eiendomsskatteinntekter ved fjerning av maksverdien?
- Illustrasjon Thema Consulting Group:

5.2.2 Økt risikopåslag i kapitaliseringsrenten

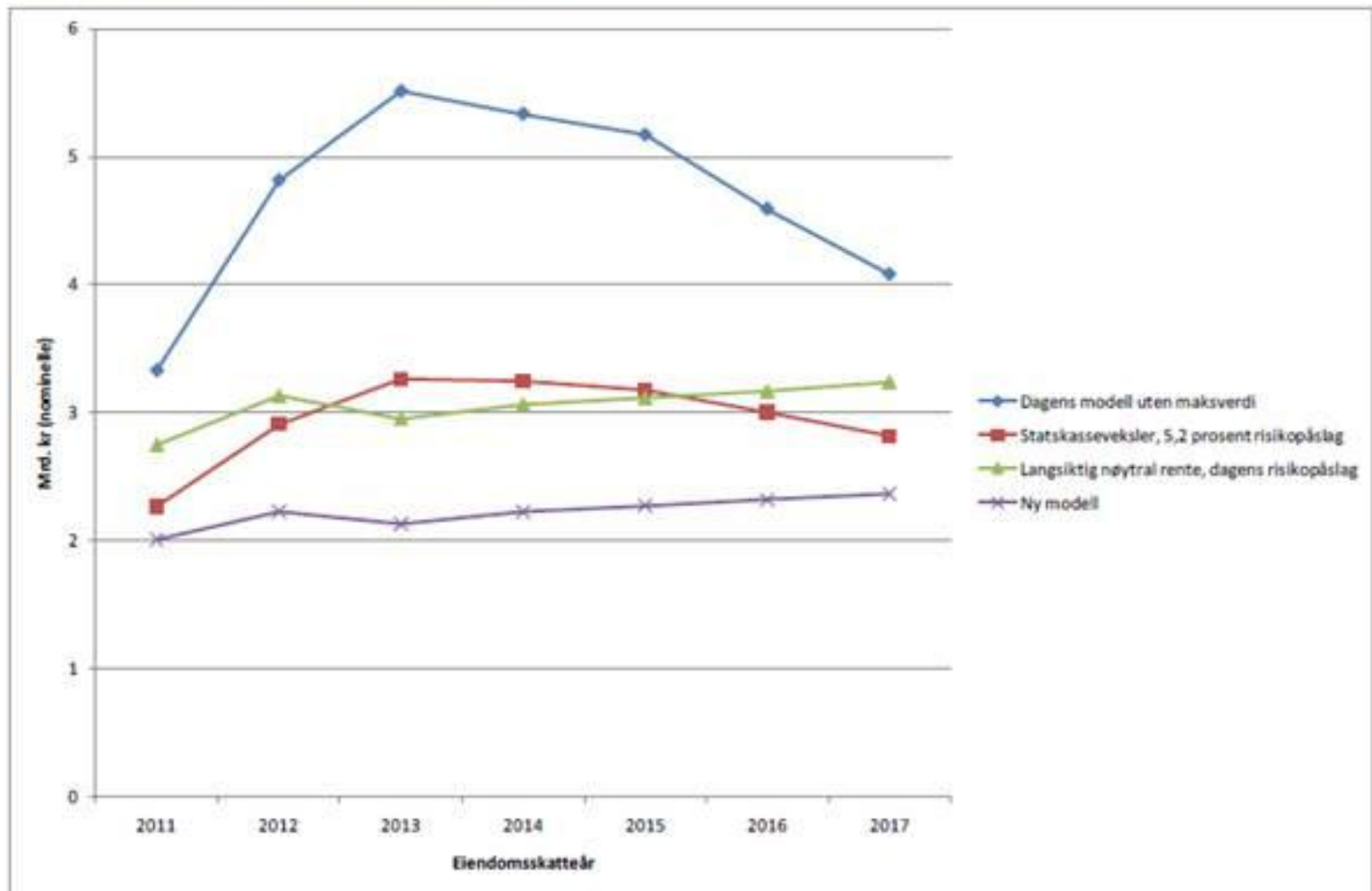
Vi får følgende resultater for eiendomsskattegrunnlaget og tilhørende proveny ved de ulike forutsetningene dersom maksimumsverdien på 2,35 kr/kWh oppheves:

Tabell 6 Formuesverdi og eiendomsskatt ved ulike risikopåslag i kapitaliseringsrenten 2011 (inntektsåret 2009). Milliarder kroner og kr/kWh

	Dagens modell uten maksimalverdi	Statskasse- veksler, 5,2 prosent risikopåslag	Langsiktig nøytral rente, dagens risikopåslag	Ny modell
Kapitaliseringsrente	4,70%	6,90 %	5,70 %	7,80 %
Formuesverdi	475 mrd.	324 mrd.	392 mrd.	286 mrd.
Formuesverdi kr/kWh middelproduksjon*	4,08 kr/kWh	2,78 kr/kWh	3,36 kr/kWh	2,46 kr/kWh
Eiendomsskatt	3,3 mrd.	2,3 mrd.	2,7 mrd.	2,0 mrd.

Kilde: THEMA Consulting Group. *Basert på middelproduksjon i verk med installert effekt over 10 MW. Faktisk gjennomsnittsproduksjon 2005-2009 er 132,8 TWh mot middelproduksjon 123,4 TWh for alle verk.

Figur 2 Forventet utvikling i eiendomsskatten 2011-2017 ved ulike modeller for kapitaliseringsrenten. Milliarder kroner

Kilde: THEMA Consulting Group

LVKs løsningsforslag vil:

1. Gjeninnføre eiendomsskattereglene dagens regjeringspartier tidligere konsekvent har støttet
2. Gi eiendomsskatteregler for kraftproduksjonsanlegg i samsvar med grunnpilaren i kraftskattereformen – *“Eiendomsskatten bør uttrykke verkets markedsverdi”*, Ot.prp. nr 23(1995-96) s. 138
3. Samsvare med skatteevnen
4. Samsvare med de ordinære eiendomsskatteprinsippene
5. Gi om lag 200 kommuner eiendomsskatteinntekter i tråd med det de ble forespeilet - *“kraftkommunene vil samlet sett kunne få vesentlig økte inntekter i perioder med stigende kraftpriser”*, St.prp. nr 1 (2003-04) pkt

3.5.8

17.06.2011

LVKs løsningsforslag vil:

6. Gi vertskommunene en rett til en andel av fremtidig verdiskaping som skjer i kommunen
7. Gi vertskommuner for fornybarpolitikken et viktig insentiv til å gi sin tilslutning til ytterligere vannkraftutbygging
8. Fjerne den konkurransevridning dagens særordning, som bare gjelder store vannkraftproduksjonsanlegg, gir
9. Føre til moderate fordelingsmessige konsekvenser
10. Fjerne grunnlaget for påstander om at ordningen med min- og maksimumsregler innebærer ulovlig statsstøtte

3. Generelle kommentarer til FINs høringsnotat

Generelle kommentarer til FINs høringsnotat

- Hva ligger det i forslaget om å *“justeres i årene fremover”*?
- FIN *“vurderer å foreslå”* en økt kapitaliseringsrente, men:
  - Høringsnotatet kartlegger ikke de økonomiske virkningene av kapitaliseringsrenten
  - Høringsnotatet kan ikke benyttes som redskap for å beskrive fordelingsvirkningene
- *“De store økonomiske virkningene for staten og fordelingen mellom kommunene [som] taler mot en avvikling av maksimums- og minimumsreglene”* er betydelig lavere enn FINs anslag, forutsatt at renten endres
- Fremstilling av vertskommunenes økonomi er skjev og uriktig (tabell 6):

Tabell 6 s. 7: Fordeling av økte eiendomsskatteinntekter på kommunenes nivå av "frie inntekter"

Tabell 6 Anslått økning i eiendomsskatteinntekter i 2011 ved en fjerning av maksimums- og minimumsreglene i eiendomsskatten for kraftverk fordelt på kommuner etter korrigerte, frie inntekter, inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraft, som andel av landsgjennomsnitt

Frie inntekter	Andel av økningen
Over 140 pst.	36
111-140 pst.	38
101-110 pst.	15
90-100 pst.	11
90 pst. og under	0
Sum	100

Kilde: Finansdepartementet, Skattedirektoratet, Kommuneproposisjonen 2011.

Kommentarer til tabell 6 forts.

- KRD har gått bort fra en slik beregning (Kommuneproposisjonen 2012)
- Feil å inkludere *eiendomsskatt og konsesjonskraft* i sammenligningsgrunnlaget på landsbasis, når kun *enkelte* inntektskategorier er tatt med

Kommentarer til tabell 6 forts.

- Kommuneproposisjonens omtale av inntektskategorier som ikke er med i plasseringen av kommuner i økonomiklasser:

"Det er viktig å huske på at det er visse svakheter knyttet til å bruke utgiftskorrigerede frie inntekter når man sammenligner inntektsnivået mellom kommuner. Grunnen er at viktige inntektskomponenter som øremerkede tilskudd og gebyrer ikke er med i beregningene. Det er heller ikke tatt hensyn til at noen kommuner har fordeler ved ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Heller ikke eiendomsskatt, konsesjonskraft- og hjemfallsinntekter, utbytte og finansinntekter er tatt med i beregningene av utgiftskorrigerede frie inntekter."

- 73 % av LVKs kommuner har under 110 % av landsgjennomsnittet i frie inntekter – tilsvarende snitt for alle landets kommuner er 76 %

4. Fremmøtte kommuners makstaktap (rente 5,1%)

Fremmøtte kommuners makstaktap

- Makstaktapet med en kapitaliseringsrente på 5,1 % er totalt **840 mill kroner** (FIN) og **482 mill kroner** for fremmøtte kommunene
- Makstaktapet vil fordele seg forholdsmessig likt mellom kommunene dersom kapitaliseringsrenten settes høyere

5. LVKs høringsuttalelse

FINs omtale av historikken (s.2-3)

- LVK kritiserer FIN for ikke å kommentere:
  - at ordningen var ment å være midlertidig
  - at Stortinget aldri mente å gå bort fra grunnleggende prinsipp om å treffe eiendommens reelle omsetningsverdi:
”Etter Regjeringens syn er det likevel viktig at kraftverkene i hovedsak blir beskattet etter de ordinære verdsettelsesreglene for kraftproduksjonsanlegg, og dette vil være tilfelle med Regjeringens forslag.”
  - at alle øvrige eiendoms kategorier blir eiendomsbeskattet etter den reelle omsetningsverdien
  - at Stortinget forutsatte ved innføring av makstaket at *”selv med en slik maksimumsverdi, vil kraftkommunene samlet sett kunne få vesentlig økte inntekter i perioder med stigende kraftpriser”*

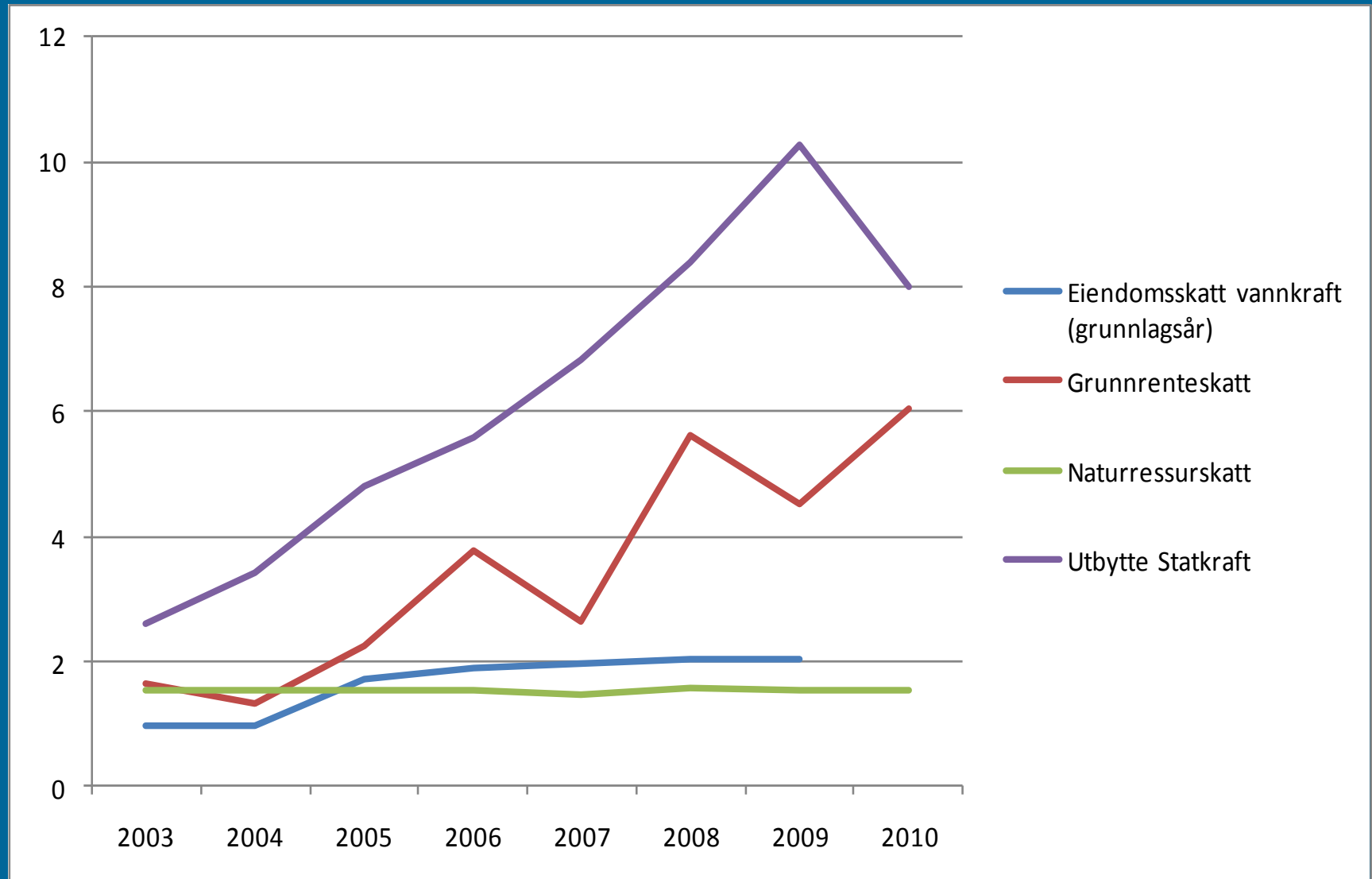
FINs omtale av kommuneøkonomien (s.4-5)

- FIN går fortsatt ut fra ”*verdien av konsesjonskraft*”
  - Opplysning om kommunenes *faktiske* inntekter kan hentes fra KOSTRA
  - FINs anslag **overvurdert med 4,4 mrd kr** fra 2005-2010
  - Kommunenes konsesjonskraftinntekter ble redusert fra 2009-2010 med 221 mill kr, jf. KOSTRA
    - FINs anslag tilsier at inntektene har økt med 1 mrd kr i samme periode!
- Naturressursskatten går til utjevning i inntektssystemet
  - Ikke 1,3 mrd kr fra naturressursskatt til *vertskommunene* i netto
- Kommunene må påpeke i individuelle høringsuttalelser hvilke faktiske økonomiske forhold som gjelder deres kommune

FINs omtale av kommuneøkonomien (s.4-5)

- Høringsnotatet s. 4:
  - *”Både staten, verskommuner og til dels fylkeskommuner har de siste årene fått **betydelig økte skatteinntekter fra kraftforetak**”*
- LVKs oppfatning: Misvisende å si at vertskommunenenes inntekter har økt *”betydelig”* sammenlignet med statens inntektsøkning

Utviklingen i skatter og utbytte

FINs omtale av eierutbytter (s.5)

- Kraftbransjens rekordresultater er ikke tilstrekkelig belyst:
- Kraftforetakenes eierinntekter har eksplodert de siste årene
- Eksempel Oslo kommune:
  - Utbytte 2006: 500 mill kr (*"rekordår"*)
  - Utbytte 2007: 650 mill kr (*"nok et rekordår"*)
  - Utbytte 2008: 900 mill kr (*"nok et rekordår"*)
  - Utbytte 2009: 800 mill kr (*"et godt år"*)
  - Utbytte 2010: 2,8 mrd kr (*"nok et godt år"*)

Energi, mai 2011

- *”Dermed viser det seg at Oslos krafteierskap har hatt en samlet avkastning i perioden som kan karakteriseres som eventyrlig.”*

Utbyttene 2010

- I høringsnotatet viser FIN til Energi Norges anslag over eierkommunenes utbytter i 2010: 4,6 mrd kr
- De største eierkommunene (20 stk) mottar ca 5 mrd kr i utbytte i 2010 (DN 12.05.11)
- Staten mottar ca 8 mrd kr i utbytte i 2010
- Faktisk utbytte i 2010 vil ligge på om lag 13 mrd kr (Kilde: Europower. Mangler fortsatt tall fra en rekke selskaper)
- Presentasjonen av eiernes inntekter i høringsnotatet er ikke tilstrekkelig for å vurdere fordelingen av vannkraftformuen

FINs anslag av sakens økonomiske virkninger (s. 5-7)

- Nivået på kapitaliseringsrenten er bestemmende for provenyvirkningene
- Avvikling av min- og maksverdiene må derfor vurderes sammen med nivået på kapitaliseringsrenten (sml. tabell 5)
- Økt kapitaliseringsrente vil redusere eiendomsskattegrunnlaget og virke motsatt av å fjerne maksverdien
- MEN beholdes makstaket samtidig med at kapitaliseringsrenten økes, kan dette medføre *reduserte* eiendomsskatteinntekter:

Sakens økonomiske virkninger forts.

- Hvis makstaket justeres med konsumprisindeksen (2009-2010) til **2,41 kr/kWh**, og kapitaliseringsrenten økes fra 3,3% til **6%**, vil dette medføre:
  - **5,5 mill. kr** i inntektsreduksjon pr år for Sauda
  - **783.403 kr** i inntektsreduksjon pr år for Namsskogan
- Landsstyrets vedtak 28. april:
Regjeringen varsler reduserte eiendomsskatteinntekter til kommunene

Sakens økonomiske virkninger forts.

- Sakens *samlede virkninger* ved fjerning av maksverdien og fjerning av renten er avgjørende – dette er ikke belyst i høringsnotatet
- Staten sammenblander eierrollen og regulatorrollen – tilsvarende sammenblanding kommunene blir advart mot
  - Reglene for eiendomsskatt på kraftanlegg kan ikke utformes særskilt gunstig bare fordi næringen er offentlig eid

Hvorfor bør min- og maksverdiene fjernes?

- 1) Den opprinnelige begrunnelsen for ordningen er ikke lenger til stede
- 2) Maksimumsverdi virker **konkurranseskadede**
  - De mest lønnsomme kraftverkene får den største skatterabatten
  - Ingen maksimumsverdi på småkraft, vindkraft, bioanlegg, m.v
- 3) Maksimumsverdi innebærer at eiendomsskatt er blitt - i strid med Stortingets formål med kraftskattereformen - en **lønnsomhetsuavhengig avgift**

Hvorfor bør min- og maks fjernes forts.

- 4) Maksimumsverdi **avskjærer** vertskommunene **rett til en andel av fremtidig verdiskaping**
- 5) Maksimumsverdi vil virke som et **disinsentiv for kommuners** tilslutning til ny vannkraftutbygging
- 6) Maksimumsverdi vil virke som et **disinsentiv** for utbygging av øvrig **ny fornybar energi** pga konkurransevridningen
- 7) Departementets **langsiktige provenyanslag** ved innføringen av maksimumsverdien i 2003 var **feil**
- 8) Er maksimumsverdien **ulovlig statsstøtte**?

6. Kommunenes individuelle høringsuttalelse

Kommunenes individuelle høringsuttalelse

- Det må ikke inngis 173 "like" høringsuttalelser
- Den enkelte kommune må beskrive *sin* situasjon – skreddersøm
- LVK kan bistå med rådgivning ifbm. at medlemskommune utarbeider egne høringsuttalelser
  - Kontaktperson: Advokatfullmektig Hanne Strand
Tlf: 99119974
E-post: hs@lundogco.no

Kommunene må belyse:

- Kommuneøkonomien generelt
  - Inntektskilder
  - Utgiftsforpliktelser
  - Frie inntekter:

Kommunene må belyse:

- Eiendomsskatteinntekter generelt (se vedlagte tabell)
- Eiendomsskatteinntekter fra kraftanlegg
- Kommunens inntektstap pga makstaket (se vedlagte tabell)
- Evt. *eier*inntekter fra kraftanlegg

Kommunene må belyse:

- Naturinngrep pga vannkraftutbygging

Kommunene må belyse:

- Vedlikeholdsoppgaver på kommunale bygg
- Høyinntektskommune?
- Industrikommune? (12 industrikommuner tilstede i dag)
  - Tunge omstillinger
  - Lavt utdanningsnivå
  - Lite variert næringsgrunnlag
  - Spesielle infrastrukturoppgaver
  - Spesielle demografiske utfordringer, herunder fraflytting og alderssammensetning
  - Diskrimineres i det statlige inntektssystemet:

150 år Aftenposten

TIRSDAG 2. november 2010 Uke 44 Nr. 423 151. årgang Kr. 25

NRK vil droppe norsk fotball

TV-avtalen som gir rett til å sende eliteseriekamper, er blitt for dyr for NRK som vil ut av avtalen.

DEL 1 - siste side

Den største flokken i moderne tid

DEL 1 - side 10 og 11

Flys levende til Japan

ØKONOMI - side 4

FLERE BYFOLK – MINDRE GRØNT

Norske byer presses av flere innbyggere og biler og sliter derfor med å ta vare på de grønne puskehullene i bymiljøet. Det viser SSBs nye statistikk for miljøutvikling i landets 13 største byer.

DEL 1 - side 6

FLERE SELVMORD ETTER MIKROLÅN

Mikrokreditt kan bli en gjeldsfelle for mange fattige i India. De små lånene er dyre, og mange opplever at det sosiale formålet er byttet ut med tøffe pengeinnskrevne. I én delstat etterforskes 66 selvmord i tilknytning til ordningen.

ØKONOMI - side 2 og 3

KUNSTKRIM ØKER KRAFTIG

Mengden stjålne og forfalskede kunst- og kulturobjekter øker kraftig i Europa. Økokrim mener at denne økten for kriminalitet nå er like omfattende som narkotikaomsetning og illegal våpenhandel.

KULTUR - side 6 og 7

USAS VELGERE DRIVER FRITT

De amerikanske velgerne er mer uforutsigbare enn på 50 år. Demokratene har nå gitt opp Representantenes hus, men Senatet står også i fare når USA går til valg i dag.

DEL 1 - side 14 og 15

Mindre til barna i industrikommuner

Pedagogisk leder Kristin Vister Halvorsen leker med barna i Frizerbakken barnehage i Industri kommunen Sarpsborg. Hun frykter at de vil merke kuttene i barnehagetilskuddene, selv om barnehage er en lovpålagt tjeneste.

FOTO: ANETTE KARLSEN

Utdanning. Lengden på innbyggernes skolegang vil nå bestemme kommunenes barnehageøkonomi. Arbeidersamfunn med lavt utdanningsnivå får mindre støtte.

Etterspørsel. Regjeringen forklarer forskjellen med at utdanningsnivået har betydning for hvor mange foreldre som ønsker barnehageplass.

DEL 1 - side 4 og 5

■ Taper når barnehagepenger ikke øremerkes

Antall innbyggere med høyere utdanning avgjør hvor store tilskudd kommunene får til barnehager. Sarpsborg taper millioner på de nye reglene.

OLA MJAALAND
CHRISTIANE JORDHEIM LARSEN
ANETTE KARLSEN (foto)

Sarpsborg

«Hiv o hoi, snart er skatten vår,» synger barna i Pritznerbakken barnehage i Sarpsborg. Lite vet de små om kommunens økonomi. Men fra og med neste år får Sarpsborg kommune trangere kår fordi innbyggerne har lavere utdanning enn landsgjennomsnittet.

Ny beregning. Det som hittil har vært øremerkede tilskudd til barnehager, skal nemlig innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. Beregningen av fordelingen til Sarpsborg kommune viser at kommunen vil trekkes 11 millioner kroner årlig på grunn av én av fordelingsnøkklene Regjeringen foreslår å bruke:

- Antall innbyggere med høyere utdanning.

Fra øremerking til rammetilskudd

Statsbudsjettet: I forslag til statsbudsjett for 2011 skal totalt 29 milliarder kroner gå fra øremerkede ordninger til kommunenes rammetilskudd. Av dette vil 28,1 milliarder være tilskudd til barnehager.

Formål: Skal bidra til å styrke det kommunale selvstyret og til mer effektiv bruk av ressursene.

Barnehagetilskudd: Kommunene får tilskudd ut fra 1) antall barn i alderen 3–5 år. 2) antall barn i alderen 1–2 år uten kontantstøtte. 3) antall innbyggere med høyere utdanning.

Reaksjoner: Det er sistnevnte punkt kommuner som Vennesla og Sarpsborg reagerer på.

Astroposten fakta

det allerede er et kriterium som fanger opp kontantstøtten, som er de hjemmeværende barna, og som vi trekkes 15 millioner kroner for. Tilsammen gir det en gal sammenheng.

- Relevante kilder på SSB til kommunenes høringsuttalelse:
  - Befolkningsutvikling
http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selectvarval/define.asp&Tabellid=01222
  - Alderssammensetning
  - Utdanningsnivå
  - Sosiale utfordringer i kommunen:
    - Høy kriminalitet
    - Behov og utbygging av pleie- og omsorgstjenesten
    - Levekårsproblemer
    - Høy arbeidsledighet
    - Sosialhjelpstilfeller

7. Videre fremdrift

Sakens videre gang

- LVK avgir høringsuttalelse på vegne av organisasjonen
- Hver LVK-kommune avgir høringsuttalelse
- Behandles i kommunestyremøte i juni
- **Høringsfrist 15. juli 2011**
- LVKs landsmøte 17.-19. august 2011
- Kommunevalgkampen høsten 2011